

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1996-1997

17 januari 1997

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

**– van mevrouw Patricia Ceysens, mevrouw Ria Van Den Heuvel
en de heer Etienne Van Vaerenbergh –**

**betreffende een coherent beleid inzake integrale kwaliteitszorg (IKZ)
in de non-profitsector**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Welzijn, Gezondheid en Gezin
uitgebracht door de heer Etienne De Groot**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : mevrouw Trees Merckx-Van Goey.

Vaste leden : mevrouw Sonja Becq, mevrouw Brigitte Grouwels, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, de heren Marc Olivier, Bart Vandendriessche ;

mevrouw Yolande Avontroodt, mevrouw Patricia Ceysens, de heer Etienne De Groot ;

de heer Peter De Ridder, mevrouw Kathy Lindekens, de heer Guy Swennen ;

de heren Wilfried Aers, Felix Strackx ;

de heer Etienne Van Vaerenbergh ;

mevrouw Ria Van Den Heuvel.

Plaatsvervangers :

de heren Leo Cannaerts, Johan De Roo, mevrouw Veerle Heeren, de heer Hugo Marsoul, mevrouw Riet Van Cleuvenbergen ;

de heer Jacques Devolder, mevrouw Marleen Vanderpoorten, mevrouw Sonja Van Lindt ;

de heren Fred Dielens, Johnny Goos, Jacky Maes ;

de heren Karim Van Overmeire, Frank Creyelman ;

de heer Herman Lauwers ;

de heer Jos Stassen.

Zie :

490 (1996-1997)

– Nr. 1 : Voorstel van resolutie

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Welzijn, Gezondheid en Gezin behandelde het voorstel van resolutie betreffende een coherent beleid inzake integrale kwaliteitszorg (IKZ) in de non-profitsector op donderdag 5 december 1996.

I. Toelichting

Mevrouw Patricia Ceysens stelt vast dat het antwoord van de minister bij de algemene bespreking van het ontwerp van decreet betreffende de integrale kwaliteitszorg in de verzorgingsvoorzieningen (stuk 367 (1995-1996) - nr. 6) veeleer een historisch overzicht was, dan een gefundeerde argumentatie omtrent de noodzaak van twee verschillende kwaliteitsdecreten. Dit voorstel van resolutie pleit voor het indienen van slechts één ontwerp-decreet, voor zowel de verzorgings- als de welzijnsvoorzieningen.

Enerzijds steunt dit voorstel van resolutie op de argumentatie van de SERV om voor het geheel van de persoonsgebonden aangelegenheden zoals bedoeld in art. 128, §1 van de Grondwet, slechts in één enkele decretale regeling te voorzien wat integrale kwaliteitszorg betreft. De uitvoeringsmodaliteiten kunnen wel sectorspecifiek zijn. Met het indienen van twee decreten zou een historische kans worden gemist. Twee decreten zijn of teveel of te weinig. Teveel, omdat de beste oplossing één kaderdecreet is, waardoor de definities eenduidig zijn. Te weinig, omdat de instellingen onderling zo sterk van mekaar verschillen, waardoor meerdere geïndividualiseerde decreten nodig zullen zijn.

Een ander argument voor dit voorstel van resolutie is het te grote verschil in de definities in de twee kwaliteitsdecreten. Daardoor zal een echte spraakverwarring ontstaan rond begrippen als : al dan niet integrale kwaliteitszorg, kwaliteitsbeleid, kwaliteitshandboek, kwaliteitsplannen e.d. Het is beter te kiezen voor één kwaliteitsdecreet in de non-profitsector, om die verwarring te vermijden.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel sluit zich aan bij de argumentatie van Patricia Ceysens. Tijdens de algemene bespreking heeft zij van de minister geen gefundeerde argumenten gehoord, waarom er twee decreten noodzakelijk zijn. Misschien is het wel de ijdelheid van de twee ministers, die elk hun eigen decreet willen doordrukken, of misschien heeft de minister een verborgen agenda die ertoe strekt een nieuw ABC in te voeren, dat staat voor

respectievelijk : afbouw, besparing en controle. In de sector bestaat er inderdaad een grote bereidheid om aan de kwaliteit van de zorg te werken. Dit moet echter zorgvuldig gebeuren, waarbij de minister best rekening houdt met de opmerking van de SERV om te werken met één decretale regeling.

II. Bespreking

De heer Felix Strackx vraagt de minister om nog eens duidelijk te expliciteren wat de preciese reikwijdte van het kwaliteitsdecreet verzorgingsvoorzieningen is. Er zijn rusthuizen met RVT-bedden, rusthuizen zonder RVT-bedden, ziekenhuizen met RVT-bedden, en alle mogelijke mengvormen. Meer duidelijkheid omtrent de reikwijdte van het decreet is wenselijk.

De minister antwoordt dat zowel de directe praktijkervaring, als een algemene terreinverkenning heeft geleerd, dat er tussen de verschillende verzorgingsinstellingen een enorm verschil in kwaliteit bestaat. Het kwaliteitsverschil in de RVT's (rust- en verzorgingstehuizen) varieert met een schaal van 0 % (het absolute minimum) tot 95 % (bijna perfect).

Het is dus niet uit ijdelheid dat dit decreet wordt ingediend, noch om een verborgen agenda te realiseren. Het is enkel de bedoeling om via dit decreet een optimale kwaliteit te garanderen. De kritiek dat er dirigistisch wordt opgetreden is onterecht. Het feit dat deze problematiek via een decreet en niet via een omzendbrief wordt geregeld, waarborgt een ruime vorm van inspraak en de mogelijkheid tot amendering door het parlement. Decretend optreden houdt ook in dat niet met intenties wordt gewerkt, maar met formele afspraken en afdwingbare rechtsregels. De mogelijkheid om aanpassingen en verbeteringen aan te brengen, wordt ten volle aan dit parlement geboden. De band met de erkenning op termijn moet echter worden behouden om de geloofwaardigheid van de maatregelen niet in het gedrang te brengen.

De reikwijdte van dit decreet is beperkt tot de Vlaamse bevoegdheid inzake de gezondheidszorg. Afzonderlijke RVT-bedden in een voorziening met basiserkenning rustoord, en ook afzonderlijke RVT-bedden met een ziekenhuisbasiserkenning, vragen hierbij speciale aandacht. Dit probleem zullen we echter verder bespreken bij de behandeling van het kwaliteitsdecreet.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel benadrukt dat het parlement zeer graag meewerkt aan een kwaliteits-decreet. Alleen is het de bezorgdheid van velen waarom dit niet in één decreet kan voor alle persoonsgebonden aangelegenheden.

De minister vervolgt dat de administratie zelf vragende partij is voor een kwaliteitsdecreet, maar dan wel met een modern werkinstrument om het inspecteren van verzorgingsvoorzieningen te moderniseren, en met een geactualiseerd instrumentarium. Er is in de twee decreten echter een inhoudelijk verschil, dat gebaseerd is op een verschillende uitgangsfilosofie. Het te verwachten ontwerp-kwaliteitsdecreet van minister Martens leunt strak aan bij het ISO-denken. In het voorliggende ontwerp-decreet worden een aantal elementen uit de ISO-methodologie overgenomen, maar ze worden vermengd met een Angelsaksische stroming. Vooral in Amerika en Canada kijkt men anders aan tegen kwaliteitsverbetering in de zorg. Dit komt bijvoorbeeld tot uiting in het woord "kwaliteitsindicator", dat niet bestaat in de ISO-definities. Het aantal definities wordt in dit decreet tot een minimum beperkt. Vanuit vooral de medische wereld wordt erop aangedrongen om deze definities nog verder om te zetten in bruikbare mensentaal ten behoeve van alle voorzieningen. Anderhalf jaar geleden werd reeds een poging ondernomen om met het departement WVC (Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur) tot één decreet te komen betreffende de persoonsgebonden materies. Toen reeds bleek dat bepaalde geestesstromingen niet met mekaar te verzoenen waren, en dat er een te grote divergentie was bij het omzetten van de verschillende benaderingen in concrete teksten.

Indien de hoofdbekommernis van de minister het verhogen is van de kwaliteit, stelt mevrouw Patricia Ceysens, moet er rekening worden gehouden met wat er reeds in de praktijk bestaat. Bijvoorbeeld in neus, keel en oor-diensten werd reeds over de kwaliteit nagedacht, en zit men reeds in de implementatiefase, zonder dat hier dirigistisch werd opgetreden. Andere diensten staan nog nergens. Het is belangrijk om positieve stimuli te geven, bondgenoten te maken en ondersteunend te werken, veeleer dan iedereen van nul te laten herbeginnen. Daarom vindt mevrouw Patricia Ceysens persoonlijk het idee van een omzendbrief niet zo slecht.

Wat het aanbrengen van verbeteringen betreft, is het samenbrengen van de verschillende kwaliteits-decreten in één omvattend decreet met sluitende en eenvormige definities de belangrijkste verbetering die kan worden aangebracht, vervolgt het lid.

Uit het antwoord van de minister kan worden afgeleid dat eigenlijk de administraties vragende partij zijn voor twee decreten, terwijl wordt voorgehouden dat dit in het belang van de bevolking is. Het feit dat de verschillende denkrichtingen in de administraties Gezin en Maatschappelijk welzijn enerzijds en Gezondheidszorg anderzijds worden toegedekt met dezelfde begrippen, maar met verschillende inhouden, is een gevaarlijke werkwijze. Precies daarom moet worden gewerkt aan één decreet.

Anderzijds werd op de communicatiedagen gesteld dat werd gekozen voor de officiële vertaling van de ISO-normen, terwijl dit verschilt van de definities die in het decreet staan. Dit zorgt voor een grote verwarring rond de begrippen, wat de toegankelijkheid van dit decreet erg moeilijk maakt. Het is daarom de taak van het parlement om tot een coördinatie te komen, en om minstens de definities op elkaar af te stemmen.

Mevrouw Avontroodt heeft de indruk beide decreten een verschillende doelstelling hebben. Het decreet betreffende de integrale kwaliteitszorg in de verzorgingsinstellingen beoogt hoofdzakelijk de kostenbeheersing via het afwegen van de in te zetten middelen. Het decreet betreffende de welzijnsinstellingen beoogt een responsabilisering van de eigen welzijnsvoorzieningen via een deregulering. Dit zijn twee totaal verschillende doelstellingen.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey benadrukt dat het de taak is van het parlement om goed legistiek werk te verrichten. Daartoe werd goed voorbereidend werk geleverd waarbij hoorzittingen werden georganiseerd. In die hoorzittingen werd onder andere ook de vraag naar één omvattend kwaliteitsdecreet geformuleerd. In beide decreten is zowel voor welzijn als voor gezondheid de gemeenschappelijke wil aanwezig om te komen tot een kwaliteitsbeleid. Bij beiden is ook het kwaliteitsbeleid een onderdeel van de erkenningsvoorwaarden.

Anderzijds mogen we niet blind zijn voor de eigenheid en de eigen finaliteit van de twee sectoren. De gezondheidszorg is voornamelijk gericht op de medisch acute zorg, terwijl welzijn een breed gamma van eerste- en tweedelijnsvoorzieningen heeft, met een andere benadering van de cliënt/patiënt.

Ook het probleem van de bevoegdheid ligt verschillend voor beide sectoren. In de gezondheidssector kan de Vlaamse regering ten aanzien van enkele belangrijke aspecten, zoals de verpleeginstellingen en de ziekenhuizen, enkel een aanvullen-

de normering uitwerken t.a.v. de federale wetgeving. Voor de welzijnsvoorzieningen is er daarentegen voor de Vlaamse regering een volle bevoegdheid. Dat komt duidelijk tot uiting in het advies van de Raad van State over de respectievelijke kwaliteitsdecreten. De Raad van State ziet geen bevoegdheidsproblemen inzake het kwaliteitsdecreet welzijn, in tegenstelling tot het kwaliteitsdecreet verzorgingsvoorzieningen. Over laatstgenoemd decreet was ook verdeeldheid in het Overlegcomité. Indien beide decreten in één kwaliteitsdecreet worden gebundeld, bestaat het risico dat een beroep van de federale regering bij het Arbitragehof tegen de normerende bepalingen van het deel gezondheid, automatisch ook de uitvoering van het deel welzijn hypothekeert.

Het Vlaams Parlement mag het niet aan de federale overheid overlaten om in deze zaak te beslissen. Het is eveneens verkeerd om de belangrijke verschillen en de verschillende uitgangspunten in beide decreten te negeren. In die zin is het te begrijpen dat er geen totaal overeenstemmende terminologie kan zijn. Laat ons daarom beide decreten artikel per artikel toetsen, de normen en definities in alle zuiverheid afwegen, en er vooral over waken dat er inzake de toepassing van beide decreten geen onduidelijkheid en geen tegenstrijdigheid is.

Mevrouw Patricia Ceysens meent dat het vanuit de oppositie moeilijk is om constructieve verbeteringen aan te brengen, omdat amendementen systematisch worden weggestemd, zelfs al wordt in de wandelgangen toegegeven dat het eigenlijk goede voorstellen zijn. Zij wenst dat de minister meer klaarheid brengt in het al dan niet gebruiken van de ISO-normen.

Volgens mevrouw Ria Van Den Heuvel kan het toch niet de bedoeling zijn om, zoals de minister suggereerde, eventueel enkel een decreet op de welzijnsvoorzieningen te stemmen, terwijl de problemen van de verzorgingsvoorzieningen enkel via een omzendbrief zullen worden geregeld.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey benadrukt dat het inderdaad essentieel is dat het parlement zich over beide decreten kan uitspreken.

De minister antwoordt dat de standpunten van de regering reeds duidelijk werden verwoord. Het doel van het decreet is niet de kosten te beheersen, maar de kwaliteit in de verzorgingsvoorzieningen te verhogen. Indien het de bedoeling is om de kosten te beheersen, kan dit veel beter via een verfijning van het VIPA-decreet. Zowel over het gebruik

van de ISO-normen als over de bevoegdheidsproblematiek werd reeds uitvoerig toelichting gegeven. Daarom is het beter om tot de stemming over te gaan, en daarna zo snel mogelijk inhoudelijk te werken aan het voorliggende decreet.

III. Stemming

Het voorstel van resolutie wordt verworpen met 5 stemmen tegen 8 bij 2 onthoudingen.

De verslaggever,

De voorzitter,

Etienne DE GROOT Trees MERCKX-VAN GOEY